

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

10 lipca

№ 66.

Rok 1926.

TREŚĆ:

TRAKTAT:

- Poz.: 385**—Koncyljacyjny i Arbitrażowy między Polską a Szwajcarią, podpisany w Bernie dn. 7 marca 1925 r. 756
- Poz.: 386**—Oświadczenie rządowe z dnia 25 czerwca 1926 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Traktatu Koncyljacyjnego i Arbitrażowego między Polską a Szwajcarią, podpisanego w Bernie dn. 7 marca 1925 r. 762

UKŁAD:

- Poz.: 387**—w sprawie stosunków naukowych, literackich i szkolnych między Polską a Belgią, podpisany w Warszawie dnia 1 września 1925 r. 762
- Poz.: 388**—Oświadczenie rządowe z dnia 28 czerwca 1926 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Układu, dotyczącego stosunków naukowych, literackich i szkolnych, pomiędzy Polską a Belgią, podpisanego w Warszawie dnia 1 września 1925 r. 767

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

- Poz.: 389**—z dnia 23 czerwca 1926 r. o wyłączeniu wsi Smoligów z gminy Kisielin w powiecie horochowskim a włączeniu jej do gminy Torczyn w powiecie łuckim 767
- 390**—z dnia 23 czerwca 1926 r. o wyłączeniu z gminy Nowy-Dwór w powiecie sokólskim miejscowości: Karolin-Dobrowolszczyzna, Karolin-Piaski i Fiszki-Tyrkina a włączeniu do gminy Hornica w powiecie grodzieńskim 767
- 391**—z dnia 23 czerwca 1926 r. o wyłączeniu gminy Lelików z powiatu kamień-koszyrskiego, a gmin Lubieszów i Uhrynicze z powiatu pińskiego i włączeniu gminy Lelików do powiatu kobryńskiego, a gmin Lubieszów i Uhrynicze do powiatu kamień-koszyrskiego 768
- 392**—z dnia 1 lipca 1926 r. w sprawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 1922 r. o rozszerzeniu granic miasta Skierniewice 768

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

- Poz.: 393**—Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu z dnia 12 czerwca 1926 r. o rozciągnięciu na obszar Spisza i Orawy, należący do Rzeczypospolitej Polskiej, mocy obowiązującej rozporządzeń w sprawie załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi. . . . 769
- 394**—Spraw Wojskowych z dnia 15 czerwca 1926 r. o zmianie niektórych postanowień rozporządzenia z dnia 13 czerwca 1925 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych wojsk polskich 769
- 395**—Reform Rolnych z dnia 19 czerwca 1926 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych o zmianie statutu Państwowego Banku Rolnego. . 769

385.

Przekład.**T r a k t a t**

Koncyliacyjny i Arbitrażowy między Polską a Szwajcarią podpisany w Bernie, dn. 7 marca 1925 roku.

(Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dnia 31 marca 1926 r. — Dz. U. R. P. № 36 poz. 216).

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

M A C I E J R A T A J,

Marszałek Sejmu,

Zastępujący, zgodnie z Konstytucją,
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynię:

Dnia siódmego marca tysiąc dziewięćset dwudziestego piątego roku podpisany został w Bernie pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Związku Szwajcarskiego Traktat Koncyliacyjny i Arbitrażowy o następującem brzmieniu dosłownem:

Traktat Koncyliacyjny i Arbitrażowy pomiędzy Polską a Szwajcarią.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

i

SZWAJCARSKA RADA ZWIĄZKOWA

ożywieni pragnieniem rozwinięcia łączących oba Kraje stosunków przyjaznych,

Zdecydowani stosować w szerokim stopniu do swych wzajemnych stosunków zasady ożywiającej Ligę Narodów,

Postanowili zawrzeć Traktat Koncyliacyjny i Arbitrażowy i w tym celu mianowali swymi pełnomocnikami:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Pana Jana Modzelewskiego, Pośła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego Polski w Szwajcarii,

Pana Juljana Makowskiego, Doktora Praw, Naczelnika Wydziału w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,

Szwajcarska Rada Związkowa:

Pana Giuseppe Motta, Radcę Związkowego, Naczelnika Związkowego Departamentu politycznego,

którzy, po okazaniu swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i w należytej formie wystawione, zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł pierwszy.

Strony Umawiające się zobowiązują się poddać procedurze koncyliacyjnej lub procedurze arbitrażowej wszelkie spory, któreby mogły powstać po-

T r a i t é

de Conciliation et d'Arbitrage entre le Pologne et la Suisse, signé à Berne, le 7 mars 1925.

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

M A C I E J R A T A J

Maréchal de la Diète

exerçant en vertu de la Constitution les pouvoirs
DU PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

A tous ceux qui ces présentes Lettres verront fait savoir ce qui suit:

Un Traité de Conciliation et d'Arbitrage ayant été signé à Berne le sept Mars mil neuf cent vingt cinq entre le Gouvernement de la République de Pologne et le Gouvernement de la Confédération Helvétique, Traité, dont la teneur suit:

Traité de conciliation et d'arbitrage entre la Pologne et la Suisse.

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

et

LE CONSEIL FÉDÉRAL SUISSE

animés du désir de développer les relations amicales qui unissent les deux Pays,

décidés à donner, dans leurs rapports réciproques, une large application aux principes dont s'inspire la Société des Nations,

ont résolu de conclure un traité de conciliation et d'arbitrage et ont nommé à cet effet leurs Plénipotentiaires, savoir:

Le Président de la République de Pologne:

Monsieur Jan Modzelewski, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Pologne en Suisse,

Monsieur Juljan Makowski, Docteur en Droit, Chef de Division au Ministère des Affaires Étrangères;

Le Conseil fédéral Suisse:

Monsieur Giuseppe Motta, Conseiller Fédéral, Chef du Département Politique Fédéral,

lesquels, après s'être fait connaître leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, ont convenu des dispositions suivantes:

Article Premier.

Les Parties contractantes s'engagent à soumettre à la procédure de conciliation ou à la procédure d'arbitrage tous les différends qui pourraient s'élever

między Niemi, a których we właściwym czasie nie udało się załatwić na drodze dyplomatycznej.

Jednakowoż, zobowiązanie to nie będzie się stosowało ani do spraw, które prawo międzynarodowe pozostawia wyłącznej kompetencji państw, ani do sporów, dla których rozstrzygnięcia specjalne postępowanie jest lub będzie przewidziane przez inne układy zawarte przez Strony Umawiające się.

Rozumie się, że różnice zdań, które mogłyby wynikać na tle zastrzeżeń wymienionych w poprzednim ustępie, będą rozstrzygane zgodnie z artykułem 19 niniejszego Traktatu.

Do wszelkiego sporu, podlegającego rozstrzygnięciu w sposób wyżej wskazany, będzie zastosowana procedura koncyliacyjna, o ile Strony nie zgodzą się poddać go natychmiast arbitrażowi.

W razie gdyby sprawozdanie opracowane przez Komisję koncyliacyjną, ustanowioną na mocy artykułu 3 niniejszego Traktatu, nie zostało przyjęte przez obie Strony, spór będzie poddany pod arbitraż, jeżeli jedna ze Stron tego zażąda.

Artykuł 2.

Jeżeli chodzi o spór, który, zgodnie z ustawodawstwem wewnętrznym jednej ze Stron, należy do kompetencji Sądów, włączając w to i trybunały administracyjne, Strona pozwana może sprzeciwić się zastosowaniu do niego postępowania koncyliacyjnego lub arbitrażowego zanim kompetentna władza sądowa nie wyda wyroku ostatecznego.

Żądanie koncyliacji winno, w tym wypadku, być zgłoszone najpóźniej po upływie roku od daty wydania wyroku ostatecznego.

Artykuł 3.

W ciągu sześciu miesięcy od daty wymiany dokumentów ratyfikacyjnych niniejszego Traktatu, Strony Umawiające się ustanowią Stałą Komisję koncyliacyjną, złożoną z pięciu członków.

Każda ze Stron zamianuje stosownie do swej woli jednego członka, zaś trzech pozostałych wyznacza oni na mocy wspólnego porozumienia. Ci trzej członkowie nie mogą być ani przynależnymi Stron Umawiających się, ani zamieszkiwać na ich terytorjum, ani pozostawać u nich na służbie.

Przewodniczący Komisji będzie zamianowany za wspólną zgodą z grona członków wspólnie wyznaczonych. W braku zgody pomiędzy Stronami będzie on, na żądanie Stron, wyznaczony przez Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki, o ile ten przystanie na to.

Członkowie Komisji będą mianowani na przeciąg lat trzech. O ile Strony nie ułożą się inaczej, członkowie wyznaczeni wspólnie nie mogą być odwoływani podczas trwania ich mandatu.

Artykuł 4.

W razie śmierci lub ustąpienia jednego z członków Komisji koncyliacyjnej, należy dać mu następcę na pozostały okres jego mandatu, w ciągu następnych trzech miesięcy, o ile będzie to możliwe, a w każdym razie zaraz jak tylko jakiś spór będzie przedłożony Komisji.

entre elles et n'auraient pu être réglés par la voie diplomatique dans un délai raisonnable.

Toutefois, cet engagement ne s'appliquera, ni aux questions que le droit international laisse à la compétence exclusive des États, ni aux différends pour la solution desquels une procédure spéciale est ou sera prévue par d'autres accords entre les Parties contractantes.

Il est entendu que les contestations qui pourraient surgir au sujet des réserves énoncées à l'alinéa qui précède seront tranchées conformément à l'article 19 du présent Traité.

Tout différend susceptible d'être réglé de la manière indiquée ci-dessus sera soumis à la procédure de conciliation, à moins que les Parties ne conviennent de le soumettre immédiatement à l'arbitrage.

Au cas, où le rapport élaboré par la Commission de conciliation instituée par l'article 3 du présent Traité n'aurait pas été accepté par les deux Parties, le différend sera soumis à l'arbitrage, si l'une des Parties le demande.

Article 2.

S'il s'agit d'un différend qui, à teneur de la législation interne de l'une des Parties, relève de la compétence des tribunaux, y compris les tribunaux administratifs, la Partie défenderesse pourra s'opposer à ce qu'il, soit soumis à une procédure de conciliation ou d'arbitrage avant qu'un jugement définitif ait été rendu par l'autorité judiciaire compétente.

La demande de conciliation devra, dans ce cas, être formée une année au plus tard à compter du jugement définitif.

Article 3.

Dans les six mois qui suivront l'échange des ratifications du présent Traité, les Parties contractantes institueront une Commission permanente de conciliation, composée de cinq membres.

Les Parties nommeront chacune un membre à leur gré et désigneront les trois autres d'un commun accord. Ces trois membres ne devront, ni être des ressortissants des Parties contractantes, ni avoir leur domicile sur leur territoire ou se trouver à leur service.

Le Président de la Commission sera nommé, d'un commun accord, parmi les membres désignés en commun. A défaut d'entente entre les Parties, il sera désigné, à la requête des Parties, par le Président des États-Unis d'Amérique, s'il y consent.

Les membres de la Commission seront nommés pour trois ans. Sauf accord contraire entre les Parties, les membres désignés en commun ne pourront pas être révoqués pendant la durée de leur mandat.

Article 4.

En cas de décès ou de retraite de l'un des membres de la Commission de conciliation, il devra être pourvu à son remplacement pour le reste de la durée de son mandat, si possible, dans les trois mois qui suivront, et, en tout cas, aussitôt qu'un différend aura été soumis à la Commission.

W razie gdyby z powodu choroby lub innej okoliczności jeden z członków Komisji concyljacyjnej, wyznaczonych wspólnie przez Strony Umawiające się, nie mógł chwilowo brać udziału w pracach Komisji, Strony porozumieją się co do wyznaczenia zastępcy, któryby zasiadał czasowo zamiast niego. W razie gdyby wyznaczenie tego zastępcy nie zostało uskutecznione w ciągu trzech miesięcy od daty chwilowego opróżnienia się miejsca, należy postąpić zgodnie z artykułem 5 niniejszego Traktatu.

Gdyby, po upływie terminu mandatu jednego z członków Komisji, nie wyznaczono mu następcy, należy uważać, że jego mandat jest przedłużony na okres lat trzech; w każdym razie Strony zastrzegają sobie możliwość, po upływie trzech lat, przekazania czynności Przewodniczącego innemu z członków Komisji wspólnie wyznaczonych.

Członek, którego mandat dobiegł końca w trakcie postępowania wszczętego, bierze w dalszym ciągu udział w badaniu sporu aż do zamknięcia postępowania, chociażby jego następca był już wyznaczony.

Artykuł 5.

Jeżeli w ciągu przepisanych sześciu miesięcy nie nastąpi nominacja członków Komisji concyljacyjnej, wspólnie wyznaczonych, albo, jeżeli w wypadku następstwa, nie będzie to załatwione w ciągu trzech miesięcy od daty opróżnienia się miejsca, mianowania winny być uskutecznione zgodnie z artykułem 45 Konwencji Haskiej z 18 października 1907 r. o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych.

Artykuł 6.

W ciągu piętnastu dni od daty, gdy jedna ze Stron Umawiających się wniesie spór przed Komisję concyljacyjną, wolno każdej ze Stron, dla zbadania tego sporu, zastąpić wyznaczonego przez siebie członka stałego przez osobę posiadającą w danej dziedzinie specjalną znajomość rzeczy.

Strona, któraby zechciała skorzystać z tego prawa, winna zawiadomić o tem natychmiast drugą Stronę; w tym wypadku ta ostatnia będzie miała możliwość skorzystać z takiego samego prawa w ciągu piętnastu dni od daty otrzymania przez nią tego powiadomienia.

Jednakowoż, każda ze Stron zastrzega sobie prawo zamianowania natychmiast zastępcy, któryby czasowo zastępował członka stałego przez nią wyznaczonego, w razie gdyby ten ostatni, z powodu choroby lub innej okoliczności, znalazł się chwilowo w niemożności brania udziału w pracach Komisji.

Artykuł 7.

Komisja concyljacyjna będzie miała za zadanie ułatwić rozstrzygnięcie sporu, wyjaśniając, zapomożą bezstronnego i sumiennego badania, stan faktyczny, oraz podając wnioski co do sposobu załatwienia sporu, zgodnie z postanowieniami artykułu 12 niniejszego Traktatu.

Au cas, où l'un des membres de la Commission de conciliation désignés en commun par les Parties contractantes serait momentanément empêché de prendre part aux travaux de la Commission par suite de maladie ou de toute autre circonstance, les Parties s'entendront pour désigner un suppléant, qui siègera temporairement à sa place. Si la désignation de ce suppléant n'intervient pas dans un délai de trois mois, à compter de la vacance temporaire du siège, il sera procédé conformément à l'article 5 du présent Traité.

Si, à l'expiration du mandat d'un membre de la Commission, il n'est pas pourvu à son remplacement, son mandat est censé renouvelé pour une période de trois ans; les Parties se réservent, toutefois, de transférer, à l'expiration du terme de trois ans, les fonctions du Président à un autre des membres de la Commission désignés en commun.

Un membre dont le mandat expire pendant la durée d'une procédure en cours continue à prendre part à l'examen du différend jusqu'à ce que la procédure soit terminée, nonobstant le fait que son remplaçant aurait été désigné.

Article 5.

Si la désignation des membres de la Commission de conciliation qui sont à désigner en commun n'intervient pas dans le délai prévu de six mois ou, en cas de remplacement, dans les trois mois à compter de la vacance du siège, il sera procédé aux nominations conformément à l'article 45 de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

Article 6.

Daas un délai de quinze jours à partir de la date, où l'une des Parties contractantes aura porté un différend devant la Commission de conciliation, chacune des Parties pourra, pour l'examen de ce différend, remplacer le membre permanent désigné par elle par une personne possédant une compétence spéciale dans la matière.

La Partie qui voudrait user de ce droit en avertira immédiatement l'autre Partie; celle-ci aura, dans ce cas, la faculté d'user du même droit dans un délai de quinze jours à partir de la date où l'avertissement lui sera parvenu.

Chaque Partie se réserve, cependant, de nommer immédiatement un suppléant pour remplacer temporairement le membre permanent désigné par elle qui, par suite de maladie ou de toute autre circonstance, se trouverait momentanément empêché de prendre part aux travaux de la Commission.

Article 7.

La Commission de conciliation aura pour tâche de faciliter la solution du différend en éclaircissant, par un examen impartial et consciencieux, les questions de fait et en formulant des propositions en vue du règlement du litige, conformément aux dispositions de l'article 12 du présent Traité.

Sprawa wytacza się przed Komisję drogą podania, złożonego na ręce jej Przewodniczącego przez jedną ze Stron Umawiających się.

Strona przeciwna winna być jednocześnie powiadomiona o złożeniu tego podania przez Stronę, która będzie się domagała wszczęcia postępowania concyljacyjnego.

Artykuł 8.

O ile Strony inaczej się nie ułożą, Komisja concyljacyjna będzie się zbierała w miejscu wyznaczonym przez jej Przewodniczącego.

Artykuł 9.

Postępowanie przed Komisją concyljacyjną będzie kontradiktoryjne.

Komisja sama ustali procedurę, uwzględniając postanowienia zawarte w Tytule III Konwencji Haskiej z 18 października 1907 r. dla pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych, o ile nie zapadnie jednomyślnie uchwała przeciwna.

Obrady Komisji będą się toczyły przy drzwiach zamkniętych, chyba że Komisja, za zgodą Stron, postanowi inaczej.

Artykuł 10.

O ile Traktat niniejszy inaczej nie stanowi, orzeczenia Komisji concyljacyjnej będą zapadały większością głosów; każdy członek będzie posiadał jeden głos. Jeżeli nie wszyscy członkowie są obecni, w razie równości głosów — głos Przewodniczącego przeważa. Orzeczenia Komisji co do istoty sporu będą mogły zapadać tylko w obecności wszystkich członków.

Artykuł 11.

Strony Umawiające się będą dostarczały Komisji concyljacyjnej wszelkich pożytecznych informacji, oraz będą jej ułatwiały pod każdym względem i we wszelkim możliwym zakresie wykonanie jej zadania.

Artykuł 12.

Komisja concyljacyjna złoży swoje sprawozdanie w ciągu sześciu miesięcy od dnia wytoczenia przed nią sporu, o ile Strony Umawiające się, za wspólnym porozumieniem się, nie postanowią terminu tego przedłużyć.

Gdy tylko okoliczności pozwolą na to, sprawozdanie będzie zawierało projekt załatwienia sporu.

Zdanie umotywowane członków, którzy pozostali w mniejszości, będzie zamieszczone w sprawozdaniu.

Egzemplarz sprawozdania, podpisany przez Przewodniczącego, będzie wręczony każdej Stronie.

Sprawozdanie Komisji, ani pod względem przedstawienia stanu faktycznego, ani pod względem motywów prawnych, nie będzie miało charakteru wyroku Sądu Rozjemczego.

La Commission sera saisie sur requête adressée à son Président par l'une des Parties contractantes. Notification de cette requête sera faite, en même temps, à la Partie adverse par la Partie qui demandera l'ouverture de la procédure de conciliation.

Article 8.

La Commission de conciliation se réunira, sauf accord contraire, au lieu désigné par son Président.

Article 9.

La procédure devant la Commission de conciliation sera contradictoire.

La Commission règlera elle-même la procédure, en tenant compte, sauf décision contraire prise à l'unanimité, des dispositions contenues au Titre III de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

Les délibérations de la Commission auront lieu à huis clos, à moins que la Commission, d'accord avec les Parties, n'en décide autrement.

Article 10.

Sauf disposition contraire du présent Traité, les décisions de la Commission de conciliation seront prises à la majorité des voix. Chaque membre disposera d'une voix. Si tous les membres ne sont pas présents, la voix du Président sera décisive en cas de partage. La Commission ne pourra prendre des décisions portant sur le fond du différend que si tous les membres sont présents.

Article 11.

Les Parties contractantes fourniront à la Commission de conciliation toutes les informations utiles et lui faciliteront, à tous égards et dans toute la mesure du possible, l'accomplissement de sa tâche.

Article 12.

La Commission de conciliation présentera son rapport dans les six mois à compter du jour, où elle aura été saisie du différend, à moins que les Parties contractantes ne décident, d'un commun accord, de proroger ce délai.

Le rapport comportera un projet de règlement du différend toutes les fois que les circonstances le permettront.

L'avis motivé des membres restés en minorité sera consigné dans le rapport.

Un exemplaire du rapport, signé par le Président, sera soumis à chacune des Parties.

Le rapport de la Commission n'aura, ni en ce qui concerne l'exposé des faits, ni en ce qui concerne les considérations juridiques, le caractère d'une sentence arbitrale.

Artykuł 13.

Strony podadzą sobie wzajemnie do wiadomości, jak również do wiadomości Przewodniczącego Komisji concyljacyjnej w terminie właściwym, nie dłuższym jednak, niż trzy miesiące, czy przyjmują wnioski i propozycje zawarte w sprawozdaniu.

Rzeczą Stron jest zdecydować za wspólną zgodą, czy sprawozdanie Komisji i protokół obrad można ogłosić przed upływem terminu, w ciągu którego winny one zająć stanowisko co do propozycji zawartych w sprawozdaniu, a jeżeli idzie o spór podlegający arbitrażowi, zanim Trybunał arbitrażowy wyda wyrok ostateczny.

Artykuł 14.

Gdy, na mocy postanowień artykułu pierwszego niniejszego Traktatu, jakiś spór będzie poddany arbitrażowi, trybunał arbitrażowy będzie ustanowiony na mocy porozumienia Stron.

O ile w ciągu trzech miesięcy od dnia, gdy jedna ze Stron zgłosiła drugiej żądanie arbitrażu, Trybunał arbitrażowy nie zostanie ustanowiony za zgodą Stron, należy zastosować sposób następujący:

Każda ze Stron zamianuje dwóch arbitrów, z których jeden winien być wybrany z listy członków Stałego Sądu Rozjemczego z wyłączeniem jej własnych obywateli. Arbitrzy w ten sposób wyznaczeni wybiorą wspólnie Przewodniczącego trybunału. W razie równości głosów wybór Przewodniczącego będzie powierzony Prezydentowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, o ile ten przystanie na to.

Artykuł 15.

W razie dojścia do arbitrażu pomiędzy niemi, Strony Umawiające się zobowiązują się zawrzeć, w ciągu trzech miesięcy od dnia w którym jedna ze Stron zgłosiła drugiej żądanie arbitrażu, specjalną umowę kompromisową, dotyczącą przedmiotu sporu i warunków procedury.

Jeżeli w terminie wskazanym nie uda się zawrzeć kompromisu, będzie on obowiązkowo zastąpiony zgodnie z procedurą, przewidzianą w Tytule IV Konwencji Haskiej z 18 października 1907 r. o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych, której poddane będzie w tym wypadku postępowanie arbitrażowe.

Artykuł 16.

Wyrok Sądu Rozjemczego jest obowiązujący i winien być wykonany przez Strony z dobrą wiarą.

Gdyby, wszakże, wyrok ten stwierdził, że orzeczenie jakiejś instancji sądowej lub wszelkiej innej władzy, zależnej od jednej ze Stron Umawiających się, jest w całości lub częściowo przeciwne prawu międzynarodowemu, a gdyby prawo konstytucyjne tej Strony niezupełnie tylko pozwalało na uchylenie w drodze administracyjnej skutków orzeczenia o którym mowa, Strona poszkodowana otrzyma słuszne zadośćuczynienie w innym rodzaju

Artykuł 17.

Podczas przebiegu faktycznego postępowania concyljacyjnego lub arbitrażowego, członkowie Stałej

Article 13.

Les Parties porteront à leur connaissance réciproque, ainsi qu'à la connaissance du Président de la Commission de conciliation, dans un délai raisonnable, n'excédant toutefois pas la durée de trois mois, si elles acceptent les conclusions du rapport et les propositions qui y sont contenues.

Il appartiendra aux Parties de décider, d'un commun accord, si le rapport de la Commission et le procès verbal des débats peuvent être publiés avant l'expiration du délai dans lequel elles doivent se prononcer sur les propositions formulées dans le rapport ou, s'il s'agit d'un litige susceptible d'un règlement arbitral, avant que le tribunal arbitral ait statué définitivement.

Article 14.

Lorsque, en vertu des dispositions de l'article premier du présent Traité, un différend sera soumis à l'arbitrage, le tribunal arbitral sera établi par l'accord des Parties.

A défaut de constitution du tribunal par l'accord des Parties dans un délai de trois mois à compter du jour, où l'une des Parties aura adressé à l'autre la demande d'arbitrage, il sera procédé de la manière suivante:

Chaque Partie nommera deux arbitres, dont l'un devra être pris sur la liste des membres de la Cour permanente d'arbitrage et choisi à l'exclusion de ses propres nationaux. Les arbitres ainsi désignés choisiront ensemble le Président du tribunal. En cas de partage des voix, le choix du Président sera confié au Président des États-Unis d'Amérique, s'il y consent.

Article 15.

Lorsqu'il y aura lieu à un arbitrage entre elles, les Parties contractantes s'engagent à conclure, dans un délai de trois mois à compter du jour, où l'une des Parties aura adressé à l'autre la demande d'arbitrage, un compromis spécial concernant l'objet du litige, ainsi que les modalités de la procédure.

Si ce compromis ne peut être conclu dans le délai prévu, il y sera obligatoirement suppléé conformément à la procédure prévue au Titre IV de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux, qui régira, dans ce cas, le recours à l'arbitrage.

Article 16.

La sentence arbitrale est obligatoire et doit être exécutée de bonne foi par les Parties.

Si, toutefois, la sentence établissait qu'une décision d'une instance judiciaire ou de toute autre autorité relevant de l'une des Parties contractantes se trouve entièrement ou partiellement en opposition avec le droit international, et si le droit constitutionnel de cette Partie ne permettait d'effacer qu'imparfaitement par voie administrative les conséquences de la décision dont il s'agit, il sera accordé à la Partie lésée une satisfaction équitable d'un autre ordre.

Article 17.

Pendant la durée effective de la procédure de conciliation ou d'arbitrage, les membres de la Com-

Komisji concyljacyjnej wspólnie wyznaczeni, oraz Trybunału arbitrażowego będą otrzymywali wynagrodzenie, którego wysokość ustalą Strony Umawiające się.

Każda Strona będzie ponosiła swoje własne koszty oraz równą część kosztów Komisji i Trybunału, włączając w to wynagrodzenia, wymienione w pierwszym ustępie.

Artykuł 18.

W ciągu trwania postępowania concyljacyjnego i procedury arbitrażowej, Strony Umawiające się powstrzymają się od wszelkich kroków, któreby mogły odbić się w sposób szkodliwy na przyjęciu propozycji Komisji concyljacyjnej lub na wykonaniu wyroku Sądu Rozjemczego.

Artykuł 19.

Różnice zdań, które mogłyby powstać na tle interpretacji lub wykonania niniejszego Traktatu, będą drogą zwykłej skargi, poddane bezpośrednio Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej.

Artykuł 20.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany. Dokumenty ratyfikacyjne będą wymienione w Warszawie, w czasie możliwie najkrótszym.

Traktat wejdzie w życie trzydziestego dnia po wymianie ratyfikacji i pozostanie w mocy przez trzy lata. Jeżeli, na sześć miesięcy przed upływem tego terminu, nie zostanie on wymówiony, zachowa swą moc w ciągu nowego okresu trzyletniego i tak dalej w dalszym ciągu.

Na dowód czego Pełnomocnicy podpisali Traktat niniejszy i przyłożyli na nim swe pieczęcie.

Sporządzono w Bernie, w dwóch egzemplarzach, siódmego marca 1925 r.

L. S. (—) *J. Modzelewski*

L. S. (—) *Dr. J. Makowski*

L. S. (—) *Motta*

Zaznajomiwszy się z powyższym Traktatem, uznałem go i uznaję za słuszny zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nim postanowień, oświadczam, że jest przyjęty, ratyfikowany i zatwierdzony i przyrzekam, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydałem Akt niniejszy, opatrzone pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 29 maja 1926 r.

(—) *M. Rataj*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) *K. Bartel*

Kierownik Ministerstwa Spraw
Zagranicznych: (—) *August Zaleski*

L. S.

mission permanente de conciliation désignés en commun et du tribunal arbitral recevront une indemnité dont le montant sera arrêté par les Parties contractantes.

Chaque Partie supportera ses propres frais et une part égale des frais de la Commission et du tribunal, y compris les indemnités prévues à l'alinéa premier.

Article 18.

Durant le cours de la procédure de conciliation et de la procédure arbitrale, les Parties contractantes s'abstiendront de toute mesure pouvant avoir une répercussion préjudiciable sur l'acceptation des propositions de la Commission de conciliation ou sur l'exécution de la sentence arbitrale.

Article 19.

Les contestations qui surgiraient au sujet de l'interprétation ou de l'exécution du présent Traité seront soumises directement à la Cour permanente de Justice internationale, par voie de simple requête.

Article 20.

Le présent Traité sera ratifié. Les instruments de ratification en seront échangés à Varsovie, dans le plus bref délai possible.

Le Traité entrera en vigueur le trentième jour après l'échange des ratifications et aura une durée de trois années. S'il n'est pas dénoncé six mois avant l'expiration de ce délai, il demeurera en vigueur pendant une nouvelle période de trois années, et ainsi de suite.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé le présent Traité et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Berne, en double exemplaire, le sept mars 1925.

L. S. (—) *J. Modzelewski*

L. S. (—) *Dr. J. Makowski*

L. S. (—) *Motta*

Après avoir vu et examiné ledit Traité, je l'ai approuvé et je l'approuve en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; je déclare qu'il est accepté, ratifié et confirmé et je promets qu'il sera inviolablement observé.

En Foi de Quoi, j'ai donné les présentes Lettres, revêtues du Sceau de la République.

À Varsovie, le 29 mai 1926 r.

(—) *M. Rataj*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres:
(—) *K. Bartel*

Le Gérant du Ministère des Affaires
Etrangères: (—) *August Zaleski*

L. S.